

НАУКОВІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

THE SCIENTIFIC APPROACHES TO FORMING THE NATIONAL ECONOMY INVESTMENT ATTRACTIVENESS

У статті визначені наукові підходи до сутності інвестиційної привабливості національної економіки України. Обґрунтовано відмінності між інвестиційною привабливістю та інвестиційним кліматом на рівні країни. Узагальнені основні наукові погляди на визначення поняття інвестиційний клімат, що дало змогу систематизувати декілька ключових наукових підходів до його розуміння. Розмежовано поняття «інвестиційний клімат» та «інвестиційна привабливість» за рахунок пояснення об'єктно-предметного поля їх використання. Запропоновано виділення таких підходів та описано їх ключові особливості: 1) чинниково-динамічний, 2) ризикоорієнтований, 3) територіально-галузевий, 4) системно-структурний, 5) рейтинговий, 6) інституційно-функціональний.

Ключові слова: інвестиційна привабливість, інвестиційний клімат, інвестиції, інвестиційна привабливість національної економіки, інвестиційна діяльність.

В статье определены научные подходы к сущности инвестиционной привлекательности национальной экономики Украины. Обосновано различия между инвестиционной привлекательностью и инвестиционным климатом на уровне страны. Обобщены основные научные взгляды на определение понятия инвестиционный климат, что позволило систематизировать несколько ключевых научных подходов к его пониманию. Разграничены понятия «инве-

стиционный климат» и «инвестиционная привлекательность» за счет объяснения объектно-предметного поля их использования. Предложено выделение таких подходов и описаны их ключевые особенности: 1) факторно-динамический, 2) рискоориентированный, 3) территориально-отраслевой, 4) системно-структурный, 5) рейтинговый, 6) институционально-функциональный.

Ключевые слова: инвестиционная привлекательность, инвестиционный климат, инвестиции, инвестиционная привлекательность национальной экономики, инвестиционная деятельность.

The article defines scientific approaches to the essence of investment attractiveness of the national economy of Ukraine. The differences between the investment attractiveness and the investment climate at country level are justified. The basic scientific views on the definition of the concept of investment climate were summarized, which made it possible to systematise several key scientific approaches to its understanding. The concept of "investment climate" and "investment attractiveness" is distinguished by explaining the object-subject field of their use. The selection of such approaches is proposed and their key features are described: 1) factor-dynamic, 2) risk-oriented, 3) territorial-sectoral, 4) system-structural, 5) rating, 6) institutional-functional.

Key words: investment attractiveness, investment climate, investment, investment attractiveness of the national economy, investment activity.

УДК 330.322

Якушко І.В.

здобувач

Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій

Постановка проблеми. Інвестиційна привабливість країни є важливим індикатором, що засвідчує успіх трансформаційних процесів, економічних перетворень, реалізованих напрямів економічної політики на всіх рівнях розвитку економічної системи. З позицій оцінювання інвестиційна привабливість є комплексним показником, що віддзеркалює вплив багатьох факторів прямої та опосередкованої дії. Окрім того, характерною ознакою інвестиційної привабливості є тривалість формування взаємопов'язаних заходів узгодження інтересів державних інституцій та приватних структур за умови відсутності зовнішніх негативних чинників впливу. З цієї точки зору, у проблематиці інвестиційної привабливості найчастіше паралельно існує три основні поняття, якими науковці намагаються дати пояснення сукупності об'єктивних та суб'єктивних чинників сприйняття того чи іншого об'єкту потенційним інвестором.

Слід відмітити, що на рівні національної економіки поряд з поняттям «інвестиційна привабливість» найчастіше зустрічаються поняття «інвестиційний клімат» або «інвестиційний імідж». Як правило, у всіх випадках поняття «інвестиційний

клімат» розглядається через сукупність політичних, економічних, юридичних чинників та умов регулювання інвестиційної діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблеми інвестиційної привабливості, її формування, окреслення параметрів інвестиційного клімату досліджуються у роботах багатьох дослідників: О. Гаврилюка, К. Малько, М. Мельник, О. Оніщенко, М. Оробчука, А. Пешка, С. Сухінової, В. Терещенка, Г. Фролової, О. Шабанової, К. Шафранової, О. Швердіної та інших. Водночас, високо оцінюючи внесок зазначених науковців у питання дослідження факторів інвестиційної привабливості необхідно зауважити, що питання формування та стимулювання сприятливого інвестиційного клімату в Україні залишаються актуальним науковим завданням. При цьому в наукових дискусіях відсутня єдина точка зору чи загальноприйнятна методика оцінки, а також єдність у тлумаченні науковцями цього поняття.

Постановка завдання. Метою статті є аналіз та узагальнення основних наукових підходів до трактування сутності поняття «інвестиційний клімат», що сформувалися впродовж тривалого пері-

оду у економічній літературі, що дає змогу поглибити та обґрунтувати сутність цього терміну.

Виклад основного матеріалу дослідження.

У найбільш загальному розумінні, коли йдеться про «клімат», в основу трактування покладаються певні обставини та умови, в яких відбувається інвестиційна діяльність, тобто «обстановка, стан, що склалися де-небудь»; «положення, обставини, умови життя, роботи де-небудь» [24]. Варто зазначити, що у цьому разі кліматом є об'єктивно існуюча сукупність факторів, на які інвестор вплинути не має змоги. Позаяк, у разі інвестиційної привабливості йдеться про суб'єктивну оцінку та сприйняття самим інвесторів сильних та слабких сторін, а також переваг відповідного об'єкту, які для себе визначає інвестор. Таким чином, між поняттями «інвестиційна привабливість» та «інвестиційний клімат» суттєва розбіжність виникає винятково на об'єктно-суб'єктному рівні сприйняття відповідних базових умов функціонування об'єкту вкладень у зовнішньому середовищі, в якому реалізується інвестиційна діяльність. І у цьому сенсі може зустрічатися використання ще й поняття «інвестиційний імідж», що дає результуючу характеристику суб'єктно-об'єктній оцінці умов прийняття інвестором рішень щодо конкретного об'єкту вкладень. Для національної економіки, зрештою, традиційно і найбільш поширено при формуванні та оцінюванні інвестиційної привабливості застосовують поняття «інвестиційний клімат».

У цілому в науковій літературі поняття «інвестиційний клімат» розкривається в межах розгляду відповідної сукупності чинників та умов здійснення інвестиційної діяльності, проте через особливе сприйняття та оцінку самих цих факторів щодо їх впливу на думку чи рішення інвестора. У цьому контексті доцільно виокремити такі декілька основних підходів:

1) Сукупність чинників та умов інвестування (чинниково-динамічний підхід). Представники цього підходу розглядають інвестиційний клімат крізь призму набору чинників чи сукупності умов (передумов) для здійснення інвестиційної діяльності. Такими чинниками можуть бути: політичні, правові, економічні, соціальні, фінансові, регуляторні, природні, географічні, екологічні, культурні, організаційні, інноваційні тощо. Вони характеризують доцільність інвестування в певну систему. Головний аспект цього підходу – це правильна ідентифікація відповідних чинників, розуміння, що їх вплив на інвестора формується одночасно і співвідношення між основними чинниками є динамічним процесом, що може впливати на сприйняття інвестором як стимулюючи його рішення, так і обмежуючи чи стримуючи відповідні інвестиційні рішення. Серед основних прихильників даного підходу можна відзначити М. Мельник [14], С. Циганов [23]. Слід також відзначити, що

єдиного уніфікованого переліку чинників на сьогодні досі не сформовано, у зв'язку з чим у науковій літературі зустрічається низка характеристик самого середовища: бізнес-середовище, інвестиційне середовище, інституційне середовище і тому подібний термінологічний ряд.

У межах даного підходу виділяється окрема точка зору, що інвестиційний клімат характеризується високим динамізмом і постійно змінюється в кращу або гіршу сторону. Так, скажімо, І. Авдєєва робить окремий наголос саме на динамізмі інвестиційного клімату та у його складі виділяє: 1) сформовані умови, які склалися на певний момент часу; 2) умови, що формуються, які з'являються в поточний період часу; 3) умови, що будуть сформовані і представлятимуть перспективи інвестиційного клімату в майбутньому [1].

Оцінюючи динамізм інвестиційного клімату О. Гаврилюк, звертає увагу на той факт, що при здійсненні інвестиційної діяльності «інвестор у першу чергу потребує правової стабільності, що проявляється аж ніяк не у створенні хороших, а в наявності стабільних законів, які б дали можливість спланувати діяльність на досягнутий період. Постійні спроби поліпшення законодавства означають для інвесторів нестабільність: внесення інвестицій на одних умовах, функціонування – на других, а отримання результату – на третіх» [6].

По суті цей підхід реалізується на практиці через застосування таких відомих методів аналізу зовнішнього середовища: SWOT, PEST, PESTLE.

2) Співвідношення інвестиційної привабливості та інвестиційного ризику (ризикоорієнтований підхід). Представники цього підходу при розгляді інвестиційного клімату зосереджують увагу на співвідношенні прибутковості та ризиковості конкретних чинників середовища. Тобто, наскільки реально втратити чи отримати додаткові вигоди від оцінки впливу конкретного чинника на очікуваний результат інвестиційної діяльності. Варто відзначити, що цей підхід частково звужує сприйняття інвестиційного клімату на рівні національної економіки, зводячи його по суті до оцінки ефективності конкретного інвестиційного проекту. Даний підхід набув поширення у працях таких авторів як, О. Власюк («спроможність економіко-правового середовища забезпечити належну віддачу на вкладений капітал» [5]; В. Головатюк («суперечливі цілі інвестора: ризики інвестиційного клімату можна вимірювати рівнем невідповідності ідеалу (еталону), іншими словами мірою відхилення від еталону рівня інвестиційної привабливості соціально-економічного середовища у будь-який теперішній момент часу. Чим менше відрізняється поточний профіль соціально-економічного середовища від еталонного, тим вище рівень його інвестиційної привабливості і, звичайно, менші ризики» [7]), А. Пешко («сукупність чинників, які бере до

уваги інвестор, приймаючи рішення щодо здійснення інвестицій» [19]), Г. Фролова («сукупність чинників економічного, політичного, правового та соціального характеру, які бере до уваги інвестор, ухвалюючи рішення щодо здійснення інвестицій» [22]), М. Оробчук («все те, на що зважає інвестор, коли оцінює наскільки сприятливі чи несприятливі у тій чи іншій країні умови для вкладення капіталу» [17]), О. Шевердіна («інвестиційна привабливість – це суб'єктивна оцінка інвестором інвестиційного клімату» [26]). Слід зазначити, що цей підхід є найбільш традиційним для оцінювання в цілому доцільності здійснення інвестиційної діяльності щодо створення та використання конкретного об'єкту інвестицій. Саме за рахунок порівняння прибутковості та ризикованості вкладень, в практичній площині оцінювання доцільності інвестицій за цього підходу використовують низку практичних методів: NPV, IRR, термін окупності, спеціальні методи дослідження ризиків тощо.

3) Умови інвестування на макро-, мезо-, мікрорівні (територіально-галузевий підхід).

Погляди основних представників цього підходу зосереджені навколо оцінювання рівнів інвестиційного клімату (макро-, мезо- та мікрорівні – на рівні держави, регіону, галузі, окремого підприємства). На кожному з цих рівнів діють відповідні чинники, за сукупністю яких оцінюють сприятливість інвестиційного клімату [8]. Слід відзначити, що для даного підходу характерна певна ієрархічність розгляду. Це означає, що після дослідження інвестиційного клімату на макрорівні, оцінюють інвестиційний клімат на регіональному та галузевому рівнях (мезорівень), вивчаючи певну галузь або регіон і лише після цього, здійснюється оцінка на рівні конкретного підприємства та проекту. У більшості праць представників даного підходу інвестиційний клімат розглядається, як правило, на макрорівні, рідше – мезорівні, без уваги до макрорівня, який відчутно впливає на формування інвестиційного клімату на рівні національної економіки. Цей підхід зосереджує увагу на формування базових умов здійснення інвестиційної діяльності і є однаковою для всіх територій України. При цьому варто відмітити, що чітко розрізняють інвестиційну привабливість окремих регіонів, областей, галузей економіки, підприємств, реальних проектів, окремих фінансових (фондових) інструментів [16]. Слід зазначити, що провідною ідеєю даного підходу є твердження, що інвестиційний клімат формується на загальнодержавному рівні, а інвестиційна привабливість – на рівні окремих територій, галузей, підприємств.

Особливою частиною поглядів у формуванні теоретичного підґрунтя інвестиційного клімату, в економічній літературі акцентується увага на тому, що інвестиційний клімат повинен створюватися виключно для іноземних інвесторів. Так, основними представниками цього підходу вирізняються І. Бут

(«сукупність чинників, які притаманні певній країні і визначають її привабливість для іноземного інвестора» [4]), А. Загородній («сукупність політичних, соціальних та економічних чинників, які бере до уваги чужоземний інвестор, приймаючи рішення про здійснення інвестицій» [9]), Н. Мельничук («сукупність різноманітних чинників, які забезпечують можливість залучення іноземних інвестицій» [15]), В. Головатюк «чинник, що обумовлює стимулювання економічного розвитку, передусім, за рахунок внутрішніх ресурсів суспільства. І лише в другу чергу за рахунок іноземних інвестицій» [7]), В. Терещенко («сукупність застережень щодо іноземного інвестування, зокрема: використання національних ресурсів (землі) без подальшого фінансування їх відновлення; використання іноземними інвесторами екологічно небезпечних технологій; здатність іноземного інвестора як фінансового донора впливати на політику урядових структур із урахуванням власних інтересів; використання трудового потенціалу країни за нижчими цінами, ніж світові; не зацікавленість іноземного інвестора в технологічному розвитку країни-реципієнта; концентрація іноземного капіталу в секторах з високим прибутком, що призводить до неефективності галузевої структури іноземних інвестицій» [21]), П. Бринь («сукупність політичних, економічних юридичних чинників, які формують собою певний стан, в якому існує рівна можливість для реалізації процесу інвестування як іноземних так і вітчизняних інвесторів» [3]).

4) Система або структура елементів середовища (системно-структурний підхід).

Представники цього підходу акцентують увагу на розумінні інвестиційного клімату з позицій розкриття його елементного складу, тобто витлумачення у контексті певної системи або ж структури взаємопов'язаних між собою чинників.

Так, І. Корміліцина, пропонує у своїх дослідженнях розглядати інвестиційний клімат як «складну економічну систему з множини взаємопов'язаних елементів, які утворюють цілісність, однак не мають чітких кордонів. Параметрами входу системи є кліматоутворюючі чинники, під впливом яких формується інвестиційний клімат. Параметри виходу відображають якість інвестиційного клімату. У середині система являє собою слабо структурований однорідний простір. Інвестиційний клімат складається з підсистем різного типу, більшість з яких є середовищами – макроекономічне, фінансове, політичне, інституційне, поведінкове, соціальне, культурне та ін.» [11].

На думку Б. Карпінського, «інвестиційний клімат – комплекс політичних, соціальних, інфраструктурних елементів, які дають у своєму сумарному прояві синергетичний ефект» [10]. У цьому сенсі слід відмітити наголос автора на максимальне залучення інвестиційних ресурсів на

певну територію під впливом сумарного прояву дії чинників, що спроможні утворювати синергетичний ефект.

Окремою групою в межах даного підходу при поясненні сутності «інвестиційної привабливості» варто визначити використання такого поняття як «інвестиційний потенціал». Справа у тім, що у широкому сенсі інвестиційний потенціал криє в своїй основі можливості чи переваги («сила», «можливості», «ступінь потужності») та означає максимально можливий та вигідний набір чогось (джерел, запасів, засобів і ресурсів, які можуть бути використані чи забезпечувати найбільш вигідний варіант використання). Розкриття поняття інвестиційної привабливості через сприйняття основних складових інвестиційного потенціалу забезпечує цілісність відповідних чинників, які такий потенціал формують (максимальний обсяг будь-яких ресурсів (фінансових, матеріальних, інформаційних, трудових), які інвестор може спрямувати на інвестиційні цілі [20].

5) Оцінка середовища інвестування на основі рейтингування (рейтинговий підхід).

Серед представників даного підходу обстоюється точка зору, що інвестиційний клімат країни тісно пов'язаний з її інвестиційним іміджем на світовому рівні. Своєю чергою інвестиційний імідж країни є певним уявленням про інвестиційний клімат, який формується на основі рейтингової оцінки кредитоспроможності країни, надійності, конкурентоспроможності, корупції, ділового середовища тощо, які розробляються світовими експертними агентствами ("Moody's", "Standard & Poor", "Fitch Ratings") або інститутами (Світовий банк, Всесвітній економічний форум тощо). Головний посил даного підходу полягає у тому, що, чим кращий імідж країни, тим більший обсяг інвестиційних ресурсів вона може залучити.

6) Дії державних інститутів та реалізація функцій щодо залучення інвестицій (інституційно-функціональний підхід).

Основні представники цього наукового підходу акцентують свою увагу на ролі держави у формуванні інвестиційного клімату. Так, Б. Карпінського, зазначає, що «інвестиційний клімат – багатфакторна система цілеспрямованих заходів, яка свіdomo формується на державному та регіональному рівнях в інтересах ширшого залучення на конкретну територію додаткових ресурсів у грошовій та матеріальній формах» [10, С. 139-148].

Слід відмітити, що від ефективності виконання державними інститутами своїх базових функцій залежить ефективність формування інституційного середовища, формування умов та реагування на динамізм чинників зовнішнього оточення розвитку національної економіки. Саме механізм управління на рівні усіх державних органів призначений сприяти поліпшенню інвестиційного клі-

мату не лише для успішної діяльності інвесторів, виконання державою своїх соціальних функцій, недопущення надмірної соціальної стратифікації суспільства, а також забезпечення економічного добробуту кожного громадянина країни, відновлення миру, забезпечення національних інтересів і безпеки.

Висновки з проведеного дослідження. Підведення підсумку за результатами проведеного дослідження теоретичних засад визначення сутності інвестиційної привабливості дає змогу обґрунтувати такі основні висновки:

У статті акцентовано на відсутності уніфікованого визначення поняття «інвестиційний клімат», у зв'язку з чим найчастіше це поняття ототожнюється на рівні країни з поняттям «інвестиційна привабливість». З'ясування сутності та розкриття особливостей наукових поглядів на «інвестиційний клімат» дав змогу розмежувати поняття «інвестиційного клімату» та «інвестиційної привабливості» через пояснення суб'єктно-об'єктної специфіки сприйняття базових умов та чинників їх формування. Наголошено, що «інвестиційний клімат» зазвичай є сукупністю об'єктивних умов провадження інвестиційної діяльності, що формуються на державному рівні; «інвестиційна привабливість» обумовлює суб'єктивну оцінку інвестором інвестиційного клімату та формується на рівні окремих інвестиційних об'єктів, диференційованих різними групами інвесторів.

Запропоновано систематизувати існуючі підходи до наукового пізнання суті інвестиційної привабливості національної економіки, що дало змогу виокремити основні наукові підходи до витлумачення інвестиційного клімату та описати їх ключові особливості: 1) чинниково-динамічний, 2) ризико-орієнтований, 3) територіально-галузевий, 4) системно-структурний, 5) рейтинговий, 6) інституційно-функціональний.

Зазначено, що саме механізм управління на рівні усіх державних органів призначений сприяти поліпшенню інвестиційного клімату не лише для успішної діяльності інвесторів, виконання державою своїх соціальних функцій, недопущення надмірної соціальної стратифікації суспільства, а також забезпечення економічного добробуту кожного громадянина країни, відновлення миру, забезпечення національної безпеки та захисту національних інтересів України в процесі залучення іноземних інвестицій.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Авдева І. Л., Барановская І. А. Формирование благоприятного инвестиционного климата в муниципальных образованиях. Вестник Орел ГИЭТ. 2012. № 3 (21). С. 93-97.
2. Барановський О. І. Інвестиційна безпека. Фінанси України. 1998. № 9. С. 60-65.

3. Брінь П. В., Акулова М. В. Проблеми інвестиційного Вісник НТУ ХПІ. 2013. № 69 (1042). С. 112-116. (Серія: Актуальні проблеми розвитку українського суспільства).

4. Бут І. О. Інвестиції як основа структурних зрушень в економіці. Інвестиційні пріоритети епохи глобалізації: вплив на економіку та окремий бізнес. Дніпропетровськ : [б. в.], 2008. Т. 1. С. 3, 4.

5. Власюк О. С. Стратегії розвитку України: теорія і практика. К. : ШСД, 2002. 864 с.

6. Гаврилук О. В. Інвестиційний імідж та інвестиційна привабливість України. Фінанси України. 2008. № 2. С. 68-81.

7. Головатюк В. М., Соловьев В. П. Проблемно-ориентированные подходы в оценке инвестиционной привлекательности социально-экономической среды в контексте инновационного развития. URL: <http://www.iee.org.ua>.

8. Заволока Ю. М. Методичні підходи до формування інвестиційного клімату держави. Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). 2013. № 1(1). С. 196-202.

9. Загородній А. Г., Вознюк Г. Л. Фінансово-економічний словник. К. : Знання, 2007. 1072 с.

10. Карпінський Б. А. Інвестиційний клімат України. Фінанси України. 2001. № 7. С. 139-148.

11. Кормилицына И. Г. Инвестиционный климат: системный подход к исследованию. Известия Сочинского государственного университета. 2013. № 4 (27). С. 87-98.

12. Малай А. О. Шляхи поліпшення інвестиційного клімату України. Економіка та держава. 2011. № 9. С. 102-105.

13. Малько К. С. Інвестиційний клімат та інвестиційна привабливість України: чинники їх формування в сучасних умовах. Актуальні проблеми економіки. 2015. № 3 (165). С. 100-105.

14. Мельник М. І. Теоретико-методологічні засади оцінки та моделювання інвестиційного клімату регіону : дис. канд. екон. наук : 08.10.01 Львів : [б. в.], 2004. 301 с.

15. Мельничук Н. Ю. Аналіз інвестиційного клімату в Україні та перспективи його розвитку. Економічний аналіз. 2011. № 8. Ч. 1. С. 135-138.

16. Оніщенко О. А. Теоретичні аспекти визначення інвестиційного клімату та інвестиційної привабливості. Університетські наукові записки. 2010. № 1(33). С. 246-252.

17. Оробчук М. Г. Формування сприятливого середовища для залучення іноземних інвестицій в Україну. Львів : Львів. університет, 1997. 86 с.

18. Пересада А. А. Управління інвестиційним процесом. К. : Лібра, 2002. 472 с.

19. Пешко А. В. Інвестиції : їх значення, види та форми. Інвестиції: практика та досвід. 2007. № 2. С. 3-6.

20. Сухинова С. Е. Региональная специфика инвестиционного климата: монография. Волгоград : ВолГУ, 2004. 82 с.

21. Терещенко В. Л. Проблеми та перспективи покращення інвестиційного клімату в Україні. Глобальні та національні проблеми економіки. 2015. № 4. С. 926-931.

22. Фролова Г. І. Оцінка інвестиційного клімату в Україні. Економіка управління національним господарством: Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. 2014. № 2 (26). С. 67-69.

23. Цыганов С. И. Доктрина инвестиционного климата для иностранных инвесторов. Бизнес. Менеджмент. Право. 2008. № 1. С. 90.

24. Шабанова О. В. Інвестиційний клімат функціонування недержавних пенсійних фондів. Інвестиційні ресурси відтворювальних процесів в Україні. 2014. № 2(20). С. 123-126.

25. Шарп В. Ф., Александер Г. Дж., Бэйли Дж. В. Инвестиции; пер. с англ. М. : Инфра-М, 2001. 1028 с.

26. Шевердіна О. В. Розвиток інвестиційного потенціалу України: правовий аспект. Право і суспільство. 2014. № 1/2. С. 76-80.

REFERENCES:

1. Avdeva I. L., Baranovskaya I. A. Formirovanie blagopriyatnogo investicionnogo klimata v municipal'nyh obrazovaniyah. Vestnik Orel GIET. 2012. № 3 (21). S. 93-97

2. Baranovs`ky`j O. I. Investy`cija bezpeka. Finansy` Ukrainy`. 1998. # 9. S. 60-65.

3. Brin` P. V., Akulova M. V. Problemy` investy`cijnogo Visny`k NTU XPI. 2013. # 69 (1042). S. 112-116. (Seriya: Aktual`ni problemy` rozvy`tku ukrayins`kogo suspil`stva).

4. But I. O. Investy`ciyi yak osnova strukturny`x zrushen` v ekonomici. Investy`cijni priory`tety` epoxy` globalizaciyi: vply`v na ekonomiku ta okremy`j biznes. Dnipropetrovs`k : [b. v.], 2008. T. 1. S. 3, 4.

5. Vlasjuk O. S. Strategiyi rozvy`tku Ukrainy`: teoriya i prakty`ka. K. : ShSD, 2002. 864 s.

6. Gavry`lyuk O. V. Investy`cijny`j imidzh ta investy`cijna pry`vably`vist` Ukrainy`. Finansy` Ukrainy`. 2008. # 2. S. 68-81.

7. Golovatyuk V. M., Solov`ev V. P. Problemno-ory`enty`rovannyye podhody v ocenke y`nvesty`cy`onnoy pry`vlekatel`nosty` socy`al`no-ekonomy`cheskoj sredy v kontekste y`nnovacy`onnogo rozvy`ty`ya. URL: <http://www.iee.org.ua>.

8. Zavoloka Yu. M. Metody`chni pidhody` do formuvannya investy`cijnogo klimatu derzhavy`. Zbirny`k naukovy`x prac` Tavrijs`kogo derzhavnogo agrotekhnologichnogo universy`tetu (ekonomichni nauky). 2013. # 1(1). S. 196-202.

9. Zagorodnij A. G., Voznyuk G. L. Finansovo-ekonomichny`j slovny`k. K. : Znannya, 2007. 1072 s.

10. Karpins`ky`j B. A. Investy`cijny`j klimat Ukrainy`. Finansy` Ukrainy`. 2001. # 7. S. 139-148.

11. Kormilicyna I. G. Investicionnyj klimat: sistemnyj podhod k issledovaniyu. Izvestiya Sochinskogo gosudarstvennogo universiteta. 2013. № 4 (27). S. 87-98.

12. Malaj A. O. Shlyaxy` polipshennya investy`cijnogo klimatu Ukrainy`. Ekonomika ta derzhava. 2011. # 9. S. 102-105.

13. Mal`ko K. S. Investy`cijny`j klimat ta investy`cijna pry`vably`vist` Ukrainy`: chy`nny`ky` yix formuvannya v suchasny`x umovax. Aktual`ni problemy` ekonomiky`. 2015. # 3 (165). S. 100-105.

14. Mel`ny`k M. I. Teorety`ko-metodologichni zasady` ocinky` ta modelyuvannya investy`cijnogo klimatu regionu : dy`s. kand. ekon. nauk : 08.10.01 L`viv : [b. v.], 2004. 301 s.

15. Mel'ny`chuk N. Yu. Analiz investy`cijnogo klimatu v Ukraini ta perspekty`vy` jogo rozvy`tku. Ekonomichny`j analiz. 2011. # 8. Ch. 1. S. 135-138.
16. Onishhenko O. A. Teorety`chni aspekty` vy`znachennya investy`cijnogo klimatu ta investy`cinoi pry`vably`vosti. Universy`tets`ki naukovy` zapy`sky`. 2010. # 1(33). S. 246-252.
17. Orobchuk M. G. Formuvannya spry`yatly`vogo seredovy`shha dlya zaluchennya inozemny`x investy`cij v Ukrainu. L`viv : L`viv. universy`tet, 1997. 86 s.
18. Peresada A. A. Upravlinnya investy`cijnym procesom. K. : Libra, 2002. 472 s.
19. Peshko A. V. Investy`ciyi : yix znachennya, vy`dy` ta formy`. Investy`ciyi: prakty`ka ta dosvid. 2007. # 2. S. 3-6.
20. Suhinova S. E. Regional'naya specifiika investicionnogo klimata: monografiya. Volgograd : VolGU, 2004. 82 s.
21. Tereshhenko V. L. Problemy` ta perspekty`vy` pokrashhennya investy`cijnogo klimatu v Ukraini. Global`ni ta nacional`ni problemy` ekonomiky`. 2015. # 4. S. 926-931.
22. Frolova G. I. Ocinka investy`cijnogo klimatu v Ukraini. Ekonomika ta upravlinnya nacional`ny`m gospodarstvom: Visny`k Berdyans`kogo universy`tetu menedzhmentu i biznesu. 2014. # 2 (26). S. 67-69.
23. Cyganov S. I. Doktrina investicionnogo klimata dlya inostrannyh investorov. Biznes. Menedzhment. Pravo. 2008. № 1. S. 90.
24. Shabanova O. V. Investy`cijnij klimat funkcionuvannya nederzhavny`x pensijny`x fondiv. Investy`cijnij resursy` vidtvoryuval`ny`x procesiv v Ukraini. 2014. # 2(20). S. 123-126.
25. SHarp V. F., Aleksander G. Dzh., Bejli Dzh. V. Investicii; per. s angl. M.: Infra-M, 2001. 1028 s.
26. Sheverdina O. V. Rozvy`tok investy`cijnogo potencialu Ukrainy`: pravovy`j aspekt. Pravo i suspil`stvo. 2014. # 1/2. S. 76-80.

Yakusko I.V.

Researcher

Black Sea Research Institute of Economics and Innovation

THE SCIENTIFIC APPROACHES TO FORMING THE NATIONAL ECONOMY INVESTMENT ATTRACTIVENESS

Investment attractiveness of the country is an important indicator that testifies to the success of transformation processes, economic transformations, and implemented directions of economic policy at all levels of economic system development.

The purpose of this study is to systematize the main theoretical approaches to clarify the nature and nature of the formation of investment attractiveness of the national economy. The basic scientific approaches to the interpretation of the essence of the concept of "investment climate" analyzed and generalization, formed during a long period in the economic literature, which allows deepening and substantiating the essence of this term.

Based on the goal, the article sets and solves the following tasks:

- to summarize theoretical approaches to the essence of the investment attractiveness and "investment climate" of the national economy;
- to analyze the main differences in the interpretation of the investment climate and investment attractiveness at the level of theoretical concepts of their understanding,
- identifying the main scientific approaches to the interpretation of the investment attractiveness and "investment climate" of the national economy.

To accomplish the tasks set forth above, the following scientific methods were used: scientific generalization of the definition of the main theoretical approaches to the concept of investment attractiveness of the national economy; comparative method in the process of analyzing basic definitions of basic terminology.

Emphasis is placed on the lack of a unified definition of the term "investment climate"; the concept of "investment climate" and "investment attractiveness" is delimited because of the explanation of the subject-object specificity of perception of the basic conditions and factors of their formation.

It is determined that the "investment climate" is a set of objective conditions for conducting investment activities, which are formed at the state level; "Investment attractiveness" determines the investor subjective assessment of the investment climate and is formed at the level of individual investment objects differentiated by different groups of investors.

It is proposed to systematize the existing approaches to scientific knowledge of the essence of the investment attractiveness of the national economy, which made it possible to distinguish the main scientific approaches to the interpretation of the investment climate and describe their key features: 1) factor-dynamic, 2) risk-oriented, system-based, 3-territorial-sectoral structural, 5) rating, 6) institutional and functional.

The importance of changing the vector of theoretical understanding of the investment attractiveness of Ukraine from the point of view of disclosing the essence of the concept of investment climate in the context of subjective-objective perception of the parameters of its formation in the national economy is substantiated.